

26 juni 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.P.C. van den Boogaard, advocaat te Eindhoven

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven kapelaan te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 maart 2013.

Op 28 maart 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 22 mei 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur, mr. Van den Boogaard voornoemd.

Namens het Bisdom is verschenen [naam] voornoemd en [naam], kanselier van het Bisdom 's-Hertogenbosch.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager was leerling van de [naam]school in [plaats], waar aangeklaagde geregeld op bezoek kwam om te vertellen over het geloof. Vaker nog kwam hij in de klas om jongens voor een klusje te vragen. Het was een hele eer om uitgekozen te worden door de kapelaan, een man waar de gehele dorpsgemeenschap tegenop keek. Ook kwam aangeklaagde geregeld, soms meermalen per week, bij de oma van klager op bezoek en af en toe bij klager thuis. Daarnaast waren er wekelijks de contactmomenten tijdens de mis op zondag in de kerk. Klager was dan ook trots toen ook hij uitgekozen werd om klusjes te komen doen voor de kerk. Na het werk vroeg aangeklaagde klager mee naar de sacristie voor een glaasje limonade. De sacristie was een afgezonderde ruimte achterin de kerk, waar verder nooit iemand aanwezig was.

Het misbruik begon ermee dat klager bij aangeklaagde op schoot moest komen zitten. Ze keken dan samen naar de beelden en beschrijvingen in de kerk. De keren daarop ging aangeklaagde steeds verder door klager over zijn geslachtsdelen te strelen. Eerst boven de kleding van klager, later ook over zijn blote geslachtsdelen onder zijn kleding. Klager schat dat het 6 à 7 keer is voorgekomen in een periode van 4 à 5 maanden. De laatste twee keer kleedde aangeklaagde klager uit en begon hem over zijn naakte lichaam en zijn geslachtsdelen te strelen. Klager moest dit ook bij aangeklaagde doen, totdat deze een zaadlozing kreeg. Daarna moest klager strak tegen aangeklaagde aan komen staan en werd klager door aangeklaagde gekust, hetgeen klager een ongemakkelijk en angstig gevoel bezorgde. Aangeklaagde drukte klager op het hart er met niemand over te praten, anders zou hij ervoor zorgen dat klager naar een internaat zou worden gestuurd en nooit meer thuis zou mogen wonen en zijn vriendjes zou mogen zien. Dit was voor klager een zeer beangstigend dreigement. Hij wist dat zijn ouders hem nooit zouden geloven, als hij hun iets zou vertellen. Zij zouden hem uit huis plaatsen, als de kapelaan dit voor zou stellen. Het misbruik stopte omdat klager zijn vinger niet meer opstak, als aanklaagde in de klas om iemands hulp kwam vragen.

2.2. Klager verkeerde in verwarring. Hij wist niet wat hem overkwam en ook niet waarom hij er niet over mocht praten. Hij begreep niet, dat hij gestraft moest worden, als hij iets deed, wat de kapelaan vroeg; dat moest dan toch goed zijn.

Het besef dat er iets niet klopte kwam in de puberteit en daarmee ook het schuld- en schaamtegevoel, dat hij eraan had meegewerkt. Klager vond het ook zeer schaamtevol om er over te praten en heeft het 40 jaar lang voor zich gehouden. Uit angst dat zijn kinderen hetzelfde zouden overkomen is klager bewust kinderloos gebleven, zonder de ware toedracht aan zijn partner - met wie hij al 30 jaar samenwoont - mee te delen.

Het grootste deel van klagers leven is overschaduwed door drankmisbruik, vooral om te kunnen slapen. In zijn leven is het seksueel misbruik altijd op de achtergrond mee blijven lopen.

Klager kwam voor het eerst met zijn verhaal, toen hij in 2011 op zijn werk via de reclassering een voor kindermisbruik veroordeelde mee moest nemen en dat pertinent weigerde. Klager is toen naar huis gegaan. Een UWV-medewerker zei tegen hem, dat die man ook een kans verdiende, waarop klager zei 'ja, maar je hebt het zelf niet meegemaakt.' Daarna is het gebeuren naar buiten gekomen.

Bij klager leeft nu woede dat het gebeurd is onder voor een kind zware dreigementen.

Klager heeft nu via zijn huisarts slaapmedicatie en een antidepressivum voorgeschreven gekregen. Hij is vanwege de kosten nog niet aan een therapie begonnen.

2.3. Klager heeft na lang aarzelen deze klacht ingediend. Hij hoopt vooral erkenning te krijgen van hetgeen hem is overkomen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld, dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde is in het bisdom 's-Hertogenbosch op [datum] tot priester gewijd. Hij is van 1962 tot 1976 werkzaam geweest als kapelaan in [parochie] te [plaats].

De Bisschop concludeert, dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. De Bisschop heeft ter zitting nog eens benadrukt, dat hij bereid is tot een persoonlijk gesprek met klager.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel, dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.4. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie bijzonder oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

4.5. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard, waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

5. Het advies

De Klachtencommissie kan de Bisschop van 's-Hertogenbosch niet adviseren de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 juni 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.